

Vi tester: Her er den beste lettisen

Allers

Gla'nyhet!

Kjekt å ha i fryseren

Elsk din ALDER!

Du blir lykkeligere etter 50 og holder deg bedre enn din mor.

Du er min beste venn!

Fant 3 år gamle Mia

Lille Mia forsvant fra sine foreldre under en fjelltur. Uten Chanko ville hun sannsynligvis aldri blitt funnet.

Sunt og godt med fisk på griller

SHIP OHOI! Småting du lett kan lage selv

Øyhooping i vakre BOHUSLÄN

Her kan du nyte livet!

Gjør det enkelt!

8 supergode

SOMMER-DESSERTER

... som du vil elske.

SKUMMELT TERRENG: Mia forsvant søndag 21. september 2008 i et farlig område med mange fjellvann og gjørme-pytter. Letemannskapet var forberedt på det verste.

Les den dramatiske historien

Spør løst forsvunnet på fjellet

STUDERER KARTET: Tonje og Frode studerer kartet og finner et område de ikke har gjennomgått.

ERFAREN: Chanko har lang erfaring i redningshundtjenesten.

HVA VENTER OSS? Redningsteamet forbereder seg i helikopteret på vei opp på fjellet.

3 år gamle Mia Hval forsvant fra sine foreldre mens de var på fjelltur. Redningshunden Chanko måtte finne jenta før natten og kulda kom.

TEKST: ANN CATHRIN SOLBAKKEN • FOTO: ESPEN BRAATA/SCANPIX, ARNE O. LINDAHL, LINN BRYHN JACOBSEN, ANN CATHRIN SOLBAKKEN OG SONJA HANSEN.

- SØK! Tonje Moen Hanssen (34) strekker ut høyre hånd og sender Chanko ut på søk. Den store svarte hovawarten med brune tegninger løper ivrig fram i terrenget med nesa i sky. For åtte år gamle Chanko er dette en festlig oppgave. For Tonje er det nå blodig alvor.
– Stakkars lita. Bare tre år. Tonje speider etter små fotavtrykk i myra. – Kan hun ha falt ned i en av de mange gjørmepyttene? Eller gjemt seg i steinura? I lomma har hun en rosa strikkvott. Den er Mia sin. Foreldrene har gitt henne tøyestykket i håp om at hunden lettere vil kunne identifisere

lukten av datteren deres. De har bare henne.
– En treåring kan da umulig ha klart å gå så langt? Jenta hadde jo allerede gått i flere kilometer før hun forsvant. Tre helikopter svirrer i luften. De kretser over Tonje gang på gang. Det begynner å bli rått og kaldt, og en sur vind stryker nedover fjellsiden. Helikoptrene tenner lyskasterne. Det er snart fem timer siden Mia forsvant i Sørbølfjellet i Hallingdal. Tonje er forberedt på det verste. Hun er alltid det.

HVOR ER MIA? Heidi Myrvold Hval og Semming Hval har tatt

seg noen ekstra fridager på hytta i Gulsvikfjellet sammen med datteren Mia. Søndag våkner de opp til nok en solskinnsdag og bestemmer seg for å utforske et nytt terreng. I 10–11 tiden kjører de til Skarsetra og vandrer innover den blåmerkede stien sammen med familiens svarte og hvite border collie Shep.

Den lille jenta med det halvlange, lyse håret og de brune øyene veksler mellom å sitte på pappas skuldre og å holde mamma i hånden.

– Vi må følge den blåmerkede stien og ikke gå utenfor, sier moren til henne.

– Ja, svarer Mia.
Etter to–tre kilometer stopper de for å raste. De varmer ostesmørbrød på bål og drikker varm kakao.

– Jeg vil leke med Shep, sier Mia og reiser seg. Foreldrene følger dem fra øyekroken, mens de leker rett nedenfor.

– Hvor er Mia? spør Heidi og ser på ektemannen. Det er ikke mange sekundene siden hun så henne sist. Semming reiser seg.
– Mia! Mia! Ingen svarer. Klokket tallet er mellom 12 og 13.

I HALV ELLEVEDIDEN SAMME DAG våkner Tonje Moen Hanssen i Mogopvegen på Nesbyen. Det er ikke mange timene siden hun og samboeren Frode Haraldseth (33) trampet inn døra etter svigermorens 60-årsdag. De har lenge sett fram til en rolig søndag.

Klokka 15.30 ringer det iltert i Frodes mobiltelefon. Tonje forstår umiddelbart at det er operativ leder i Norske Redningshunder.

– Det er ikke mulig, tenker hun. – Jeg har ikke lyst til å dra ut på aksjon nå.
– Tre år! Tonje spisser ører. – Greit, vi kan være klare om 10 minutter.

Plutselig er alt fra kvelden før borte, og etter nøyaktig ti minutter

er samboerparet ute av døra. Chanko og Frodes rottweiler Sarina hopper inn i bilburene, og døra smeller igjen.

KLARE TIL INNSATS. Tonje og Frode sitter i bilen fra Nesbyen på vei sørover.
– Lensmannen vil at vi tar direkte kontakt med foreldrene,

om foreldrene er helt hysteriske? Ved Hallingporten på Gulsvik svinger de av riksvei 7, og klyver mot øst oppover den smale grusveien. Etter cirka 20 minutter er de fremme ved Skarsetra. Chanko hopper ut av buret. Han bjeffer, hopper og drar i båndet. Det er så vidt Tonje klarer å balansere radio, ledninger, GPS, munnskurv,

«Til slutt setter Mias mamma seg ned på kne. Hun blir sittende og stirre ned i en av gjørmepyttene.»

sier Frode og ser på Tonje.
– Lurer på hva vi møter? Frode har mange aksjoner bak seg, men kvier seg likevel. Normalt er det politiet som tar seg av kontakten med de pårørende. Tonje liker heller ikke tanken på at de kommer til å være de første inn i fjellet. Tenk

sekk og en ivrig hund mot Sea King-en som står og venter.
På Sørbølfjellet er klokka mellom 13 og 15.30.
– Vi må finne henne, surrer det konstant rundt i hodet til Heidi Hval. Ektemannen er rolig. Han er alltid rolig. Det hjelper.

Foreldrene går og jogger over myr og mose. Til slutt setter Mias mamma seg ned på kne. Hun blir sittende og stirre ned i en av gjørmepyttene.
– Du finner henne ikke ved å sitte her, sier hun til seg selv og reiser seg igjen. Terskelen for å ringe politiet er høy, men etter litt over en time tar Semming opp mobilen. Klokket tallet er endelig mottakeren på 112 telefonen.

REDD OG HJELPELØS. Pappa Semming står telefonvakt på fjelltoppen, der det er mobildekning. Tiden snegler av gårde. Han føler seg redd og hjelpeløs. Så ringer telefonen. Denne gangen er det Frode Haraldseth fra Norske Redningshunder. Han spør hvor de befinner seg, og forteller at hundekvipasjer og helikopter er på vei. Semming føler lettelse. Endelig får de hjelp.
– Det kan da ikke være så vanskelig å finne ei lita jente på en

meter i rosa barnehagedress? Så ser han utover de sterke høstfargene. Kanskje ikke rosafargen synes så godt likevel?
– Søk! Tonje slipper Chanko ut på et fritt søk. Han løper med høy nese og skanner vinden for luftmolekyler. Når han får farten av et menneske, følger han opp lukten til han finner personen. For å markere at han har funnet et menneske, tar han det oransje løsbittet som er festet i et halsbånd rundt halsen, i munnen og springer tilbake til fører. Til slutt viser han Tonje hvor personen befinner seg.

DET BEGYNNER Å BLI MØRKT. Tonje har med seg en ung gutt fra Røde Kors. Hun er glad hun slipper å gå alene. I starten er det både skog og enkelte grantrær.

MARKERER FUNN MED LØSBITT: Chanko er lært opp til å markere funn med å bite i det oransje bandet han har rundt halsen.

GJENSYNSGLEDE: Mia husker fortsatt at Chanko fant henne på fjellet.

FAMILIELYKKE: Heidi og Semming Hval setter pris på å ha lille Mia trygt hjemme igjen.

VENNER I TI ÅR: Tonje og Chanko har vært venner og jobbet sammen i ti år. Nå har han fått en liten arvtaker i valpen Mozart.

Slik har det gått med dem

HEIDI OG SEMMING HVAL hadde aldri trodd at dette skulle hende dem. I ettertid retter de en stor takk til alle som bidro. De er glad for at enkelte har redningshund som hobby og opplevde både hunder og førere som svært profesjonelle.

Mia er i dag en utadvendt jente som snart begynner på skolen. Den lille jenta husker fremdeles at Chanko slikket henne da han fant henne, og hvert år sender familien julekort til Nesbyen.

CHANKO er blitt 10 år og han ble pensjonert fra redningshundtjeneste våren 2010. Øyelokkene henger litt, og beina rister litt når han reiser seg. Hovawarten synes fremdeles det er morsomt å finne folk i skogen, men det går ikke så raskt lenger. Tonje må tilpasse treningene etter formen hans. Chanko har også fått en liten arvtaker i en liten hovawartvalp som heter Mozart. Tonje synes det er litt vemodig. Chanko er hennes beste venn. Det har vært hun og han i 10 år.

– Mia! Er du her, Mia? Hallo! Barn beveger seg gjerne oppover i terrenget når de blir borte. De blir fort trøtte og legger seg gjerne under et granskjørt. De løfter på alle granskjørt de kommer over. Barn er også ofte redde og gjemmer seg bevisst. Kanskje de skal slutte å rope? Tonje merker at Chanko stopper litt opp. Han virrer litt på hodet og hun er ikke sikker på om han bruker nesa eller synet. De tier, og Chanko jobber konsentrert videre.

Etter hvert blir vegetasjonen lavere. Den veksler mellom steinur, vierkratt, lyng og mose. Tonje stopper for å sjekke sporloggen på GPS-en. Til sin store overraskelse oppdager hun at de har glemt en liten trekant i nederste del av teigen. Frode ringer. En ny politihundekvipasje er på vei. Tonje og Frode bestemmer seg for at politimannen kan få Frodes teig, og så deler de Tonjes. Chanko fortsetter

søkingsarbeidet i den gjenglemte trekanten. På kommandoplassen på Statoil-stasjonen på Gulsvik er det hektisk. Det strømmer på med letemannskaper. Timene går. Lensmannen synes det hele er

«Mia ligger helt stille på en flat stein i en slags fosterstilling. Hun går nesten i ett med naturen.»

ubegripelig. Det ene helikopteret søker med varmesøkende kamera.

– Kan det ha vært noen i fjellet som ikke burde være der? Som har tatt Mia? Det er kaldt og fuktig og faren for hurtig nedkjøling er overhengende. Nå begynner det også å bli mørkt. Sivilforsvarets innsatsgruppe er på vei med 300 mann og lysutstyr.

CHANKO VÆRER NOE. Klokkas nærmer seg 19.00. Tonje, Chanko og gutten fra Røde Kors er snart på snaufjellet. Den store hunden stopper plutselig opp.

– Det var da grådig som han værer, tenker Tonje. Chanko drar

kommer mot dem med løsbittet i munnen, men har ikke tid til å levere det før han snur på hælen.

– Herregud, det er henne! roper de i munnen på hverandre. Mia ligger helt stille på en flat stein i en slags fosterstilling. Hun går nesten i ett med naturen.

– Beveger hun seg? tenker Tonje. Chanko er igjen borte for å rundslikke henne. Da klynker hun.

– Puh, da er det i hvert fall lyd i henne. Mia setter seg opp i en slags krabbestilling, mens Chanko forsøker å dra av henne en tynn hvit og rosa fleecjakke som henger sånn halvveis på.

Tonje roper Chanko inn, og fester ham til et tre.

– Er du ute på tur alene? spør Tonje.

– Ja, kommer det forsiktig.

– Er det Mia?

– Ja.

– Hei, Mia. Fryser du?

– Ja.

Treåringen er iskald, apatisk og har ingen mimikk. Ansiktsfargen er grå og blikket er matt. Kanskje hun var i ferd med å duppe av? Den rosa barnehagedressen er borte.

Tonje kler på henne fleecjakkene hun har i sekken. Til slutt bretter hun opp sin egen maskin-strikkede Berganslue og trer den nedover det lille hodet. Overlevelseduken må jo være ypperlig, tenker hun, og tar opp radioen.

– Vi har gjort funn, roper hun andpusten over sambandet. På Statoil-stasjonen på Gulsvik går armene i været. Stemmen kan ikke misforstås.

– Frode, kan du komme? Vi trenger jærveduken!

Tonje merker først nå at hennes egen kroppstemperatur er unormalt høy og at kroppen skjelver ukontrollert. Frode kommer etter ett minutt eller to, og sammen pakker de Mia inn i den brune redningsduken og bærer henne til

helikopteret som står og venter. Hun har ikke klart å gå så langt. De er bare 500 meter fra stedet der hun forsvant.

STYRTET INN TIL DATTEREN. På Statoil-stasjonen på Gulsvik kryr det av folk. Mias mamma stormer ut av helikopteret og styrter inn i ambulansen der Mia venter. Datteren ser forskremt ut der hun sitter innpakket i pledd og varmeflasker. Heidi setter seg så nærme hun kan og hjelper henne med å drikke. Etter en rask sjekk blir det bestemt at hun skal sendes til legevakten på Flå. Det kan være hun har pådratt seg en lungebetennelse.

Semming kommer kjørende i familiens bil, og parkerer ved siden av ambulansen. Et tv-kamera surrer rundt bilen der datteren sitter. Mias pappa smyger seg inn og gir datteren en klem. På Flå friskmelder legen Mia, og de kan endelig dra tilbake

til hytta. De setter seg foran peisen, og Mia får kjærlighet på pinne. Om natten får hun sove i foreldrenes seng. Heidi og Semming går rundt med klump i halsen i flere dager etterpå.

EN KJEMPEINNSATS! Klokkas blir 20.30 før Tonje og Frode er nede ved Statoil-stasjonen på Gulsvik. – Wow, tenker Tonje når hun ser alle menneskene og kassene med mat og drikke som er spredd utover den store parkeringsplassen.

– Bra jobbet! Dere har gjort en kjempeinnsats. Lensmann, Geir Vidme snakker til alle. Nyheten ligger allerede på nettet, og plutselig står Tonje foran kamera i en direktesending på TV 2-nyhetene.

Chanko skjønner ikke så mye. For han er det ikke noe forskjell på dagen i dag og en helt vanlig treningsdag i skogen. Det eneste som er annerledes, er at matmor

glemte belønningen hans. Det gjør hun sikkert ikke neste gang.

Alt går så fort, og med ett er Tonje, Frode og hundene tilbake på Nesbyen. Det går mange dager før Tonje får sove skikkelig. Hun vrir seg i senga og ser for seg scenarioene igjen og igjen. Hva om de ikke hadde gått tilbake til trekanten der de fant Mia? Kunne hun ha gjort noe annerledes? Innerst inne vet hun at alt endte godt og at drømmen har gått i oppfyllelse:

Hun og Chanko har reddet et liv.

Historien er skrevet på bakgrunn av flere hundeførere, lensmannen og foreldrene til Mias erindringer. Det er også hentet informasjon fra diverse avisartikler, blogger og en rapport skrevet i Nordisk Kriminalkrønike.